

Dosarul nr. 2ra-46/2023
2-21045816-01-2ra-09012023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (L. Lavric)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Guzun, V. Sîrbu, O. Cojocaru)

Î N C H E I E R E

08 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către avocatul Vitalie Rotaru în interesele lui Gary Raiburg,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Raiburg împotriva lui Gary Raiburg, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Rîșcani, mun. Chișinău cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor și,

acțiunea reconvențională depusă de Gary Raiburg împotriva Liliei Raiburg, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Rîșcani, mun. Chișinău cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor, permiterea perfectării actelor fără acordul mamei, împotriva deciziei din 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 26 martie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Lilia Raiburg a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Gary Raiburg, solicitând desfacerea căsătoriei încheiată la 04 martie 2015 la OSC sectorul Rîșcani, mun. Chișinău, stabilirea domiciliului copilului minor, Xxxxx, născut la xxxxx, cu mama, încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor până la atingerea majoratului în cuantum de ¼ din salariu și/sau din alte venituri lunare, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii Lilia Raiburg a indicat că la 04 martie 2015 a fost încheiată căsătoria cu Gary Raiburg la OSC sectorul Rîșcani, mun. Chișinău. Din căsătorie, la xxxxx s-a născut copilul Xxxxx.

Reclamanta a menționat că din cauza neînțelegerilor apărute s-au separat cu traiul și nu duc gospodărie comună, copilul minor fiind în grija și la întreținerea sa, iar tatăl Raiburg Gary își exercită rapturile părintești în baza deciziei Direcției pentru protecția drepturilor copilului sectorul Rîșcani, mun. Chișinău nr.13/10 din 11 martie 2021.

Reclamanta susține că din cauza neînțelegerilor apărute la exercitarea drepturilor părintești căsătoria numai poate fi menținută. Raiburg Gary nu a întreprins nici o acțiune de ameliorare a situației, invers gelozia generează semne de violență domestică.

Reclamanta a mai menționat că, copilul fiind la o vârstă fragedă, locuiește permanent cu ea, între părți deja fiind stabilită o modalitate de exercitare a drepturilor părintești de către tatăl copilului, cu suportul autorității tutelare, iar pârâtul, în calitate de părinte, are obligația legală de a asigura întreținerea copilului prin plata pensiei de întreținere care urmează a fi stabilită în cuantum de $\frac{1}{4}$ din salariu și/sau din alte venituri lunare.

La 23 iulie 2021, Gary Raiburg a depus acțiune reconvențională împotriva Lilies Raiburg, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Rîșcani, mun. Chișinău, solicitând stabilirea domiciliului copilului minor Xxxxx cu tata, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor Xxxxx, până la atingerea majoratului în cuantum de $\frac{1}{4}$ din salariu și/sau din alte venituri. De asemenea, a solicitat permiterea perfectării actelor copilului minor, inclusiv a pensiei oferite de Statele Unite ale Americii, fără acordul mamei Raiburg Lilia.

În motivarea acțiunii reconvenționale, Gary Raiburg a menționat că din anul 2016 și până în prezent nu conviețuiește împreună cu Lilia Raiburg, fiecare având viață personală. Recent dânsul a revenit cu traiul în Republica Moldova din Statele Unite ale Americii.

Reclamantul a invocat că Lilia Raiburg refuză orice ajutor material, în condițiile în care el intenționează să îi perfecteze o pensie de întreținere a copilului în baza pensiei pe care o primește de la statul american.

Reclamantul susține că Lilia Raiburg influențează negativ copilul minor prin crearea unui climat psihologic îndreptat împotriva sa or, la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana se examinează în privința Lilies Raiburg cauza contravențională intentată în baza art. 64 din Codul contravențional, care prevede împiedicarea dreptului său de a comunica cu copilul.

Reclamantul a comunicat că pentru întreținerea copilului minor lunar suportă cheltuieli în mărime de cel puțin 5 200 lei, ținând cont de vârsta copilului, cheltuielile sunt legate în special de produse alimentare, medicamente, asistență medicală. Prin comportamentul indiferent și neglijent al Lilies Raiburg față de propriul copil este pusă în pericol sănătatea fizică și psihică a acestuia, dezvoltarea morală, asigurarea condițiilor necesare materiale, pentru instruire etc., punând copilul într-o situație discriminatorie față de alți copii.

Prin hotărârea din 27 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă integral acțiunea depusă de Lilia Raiburg.

S-a desfășurat căsătoria încheiată între Raiburg Gary și Raiburg (Petrenco) Lilia la data de 04 martie 2015, înregistrată și trecută în registrul actelor de stare civilă la nr.101 de OSC sectorul Rîșcani, mun. Chișinău.

Pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei s-a încasat de la Raiburg Gary și Raiburg Lilia taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 500% din unitatea convențională de la fiecare, ceea ce constituie 100 lei.

S-a stabilit domiciliul copilului minor Xxxxx, născut la data de xxxxx, cu mama

Raiburg Lilia.

S-a încasat de la Raiburg Gary, în beneficiul Liliei Raiburg pensia pentru întreținerea copilului minor Xxxxx, născut la data de xxxxx, în cuantum de 1/4 din salariu și/sau alte venituri lunare, începând cu data adresării în instanța de judecată – 29 martie 2021 și până la atingerea majoratului.

S-a încasat de la Raiburg Gary în beneficiul Liliei Raiburg cheltuielile de judecată în mărime de 148,15 lei.

S-a încasat de la Raiburg Gary în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 150 lei.

S-a respins ca neîntemeiată acțiunea reconvențională depusă de Raiburg Gary împotriva Liliei Raiburg, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Rîșcani, mun. Chișinău cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor, permiterea perfectării actelor copilului minor fără acordul mamei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 11 noiembrie 2021, Gary Raiburg a declarat apel împotriva hotărârii din 27 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea hotărârii conteste, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii inițiale și de admitere a acțiunii reconvenționale.

Prin decizia din 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Gary Raiburg și menținută hotărârea din 27 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a apreciat ca fiind corectă concluzia instanței de fond privind stabilirea domiciliului copilului minor Xxxxx, cu mama acestuia Lilia Raiburg, aceasta pentru că totalitatea înscrisurilor probatorii administrate denotă că mama manifestă un atașament profund și dragoste față de copilul minor, iar stabilirea domiciliului cu mama va influența pozitiv asupra dezvoltării personalității minorului.

Având în vedere vârsta fragedă a copilului minor, faptul că acesta locuiește cu mama de la naștere, inclusiv după separarea părinților din anul 2016 și până în prezent, iar cu tatăl acestuia a comunicat virtual prin intermediul rețelelor sociale or, acesta a locuit până în anul 2019 în Statele Unite ale Americii, iar schimbarea mediului și ambianței copilului nu este benefică, această schimbare urmând a fi efectuată doar în cazuri de necesitate extremă și doar când există riscuri pentru creșterea și dezvoltarea normală, ceea ce la caz nu s-a constatat. Or, schimbarea mediului obișnuit al copilului la această vârstă, necesitatea îngrijirii de către mamă nu va permite o mai bună dezvoltare intelectuală și culturală, ceea ce va oferi un echilibru psihologic în dezvoltarea unor abilități de conduită pe care le necesită.

De asemenea, instanța de apel a notat că răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine ambilor părinți, care indiferent de situațiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului. Deoarece, oricărui copil îi este recunoscut dreptul la un nivel de viață suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală și socială, iar părinților care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea în acest sens.

Tot în acest context, pornind de la principiul egalității părinților în stabilirea

interesului superior al copilului, părțile implicate în procesul cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, trebuie să înțeleagă că măsura stabilirii domiciliului cu mama, nu trebuie interpretată ca o sancțiune la adresa tatălui sau copilului, iar copilul trebuie sprijinit în a se acomoda în noul mediu, fără a întrerupe legăturile cu persoanele apropiate.

În temeiul art. 74, 76 alin. (1), (2) din Codul familiei, dat fiind că domiciliul copilului minor a fost stabilit cu Lilia Raiburg, instanța de apel a concluzionat că Gary Raiburg este obligat să-și întrețină copilul prin plata pensiei încasate de instanța de fond. Respectiv, pretenția apelantului Gary Raiburg de încasare a pensiei pentru întreținerea copilului în cuantum de $\frac{1}{4}$ din salariu și alte venituri, corect a fost respinsă.

Cu referire la cerința lui Raiburg Gary din acțiunea reconvențională, susținută și în ordine de apel, cu privire la permiterea perfectării actelor copilului minor, inclusiv a pensiei oferite de Statele Unite ale Americii, fără acordul Lilieii Raiburg, instanța de apel a considerat-o neîntemeiată, constatând că în procesul de judecare a cauzei în instanța de fond, la solicitarea părților litigante, a fost acordată posibilitatea de a soluționa amiabil litigiul, iar ca urmare, din proiectele tranzacțiilor de împăcare, anexate la dosar la cerința părților, se constată cu certitudine exprimarea acordului Lilieii Raiburg la perfectarea de către apelant a actelor necesare pentru primirea de către copil a pensiei oferite de SUA.

Mai mult, instanța de fond just a remarcat că Gary Raiburg nu a prezentat acte care să confirme că este strict necesar și acordul mamei la perfectarea pensiei pentru copil, având în vedere că aceasta se oferă în baza pensiei de invaliditate alocată nemijlocit apelantului, neindicând condițiile de alocare a acesteia și care norme legale ar fi încălcate de către intimata în acest aspect.

La 28 decembrie 2022, avocatul Vitalie Rotaru în interesele lui Gary Raiburg, a declarat recurs împotriva deciziei din 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii reconvenționale, cu respingerea acțiunii inițiale în partea încasării pensiei pentru întreținerea copilului minor și stabilirea domiciliului copilului minor.

În motivarea recursului recurentul a reiterat circumstanțele de fapt și de drept din acțiunea reconvențională și cererea de apel, suplimentar invocând că instanța de apel eronat și-a întemeiat soluția pe baza prevederilor Codului familiei și Convenției Europene a Drepturilor Omului, recurentului fiindu-i îngădit dreptul la un proces echitabil și dreptul de a fi părinte.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 13 octombrie 2022. Decizia motivată a fost expediată în adresa recurenților la 31 octombrie 2022, prin intermediul poștei electronice (f.d. 120), fapt confirmat de recurent în textul recursului.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, instanța de recurs constată că avocatul Vitalie Rotaru în interesele lui Gary Raiburg, a depus cerere de recurs la data de 28 decembrie 2022, conformându-se

prevederilor legale, declarând recurs împotriva deciziei instanței de apel în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 10 ianuarie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expedit în adresa intimaților copiile cererii de recurs, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele cauzei.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererile de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursurilor sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurențelor cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursurile declarate nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230).

Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către avocatul Vitalie Rotaru în interesele lui Gary Raiburg, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către avocatul Vitalie Rotaru în interesele lui Gary Raiburg.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh